PLAIURI SĂCELENE

Revistă de atitudini și probleme săcelene.
REDACTOR:
VICTOR TUDORAN.

Biserica Sfintei Adormiri din Satulung.
(Biserica-Nouă)

Sumarul :

Iarăși despre educația tineretului săcelean . *VICTOR JINGA.*
Memento (versuri) . *FLORICA CIURA.*
Problema „Casei Naționale“ . . . *VICTOR TUDORAN.*
† Ioan R. Butu . . *„Plaiuri Săcelene“.*
Schimnicie (versuri) . *E. AR. ZAHARIA.*
Peisaj de iarnă (versuri) *VICTOR TUDORAN.*
Conferințe (rezumat) . *ION CRISBĂȘANU.*
Cazul liniei ferate locale *„Plaiuri Săcelene“.*
Rezultatul literar al unui banchet . . *Asistent.*

„Ciclul săcelean“ (conferințe); Cronica spectacolelor; Epigrame;

Ecouri din . . . . ; Note; Informațiuni; Abonații noștri; Bibliografie.

Anul II. Nr. 3. **Martie 1935.**

3 lei

Plaiuri Săcelene

Revistă de atitudini și probleme săcelene.

Redactor:
VICTOR TUDORAN.

Secretar de redacție: *Ioan G. Tocitu.*

Administrația: *Mihai I. Tepșan.*

CONT LA CEC Nr. 25187

Colaboratorii revistei: Nichita Bucurescu, Anghel Conduleț, Ion Crisbășanu, Victor Ion Critu, Gigi Deleanu, Gheorghe Dragoș, Florica Ciura, Horia Ghiea, Octavian Gomoiu, Vasile Ivan, Victor Jinga, Ion Al. Bran-Lemeny, Ion Moisiu, Nicolae G. Moisiu, George Moroianu, George M. Petrescu, Zenovie Popovici, Violeta Rusu-Tibreanu, Al. Stroe-Militaru, Mihai I. Tepșan, Victor Tudoran, E. Ar. Zaharia.

Memento:

După ce o veți citi, păstrați revista în casa voastră. Oricând o veți găsi vă va face plăcere, fiindcă vă reamintește locuri scumpe vouă sau părinților voștri. — *p. s.* —

— 25. III. 1200 ex. —

Revista noastră se desface în toată țara și în Capitală, prin
Oficiul de Librărie „Alexandru Pasere"
București I., Str. Carol I. No. 26.

SPRE ȘTIINȚĂ.

* *Rugăm insistent revistele și ziarele din țară a răspunde schimbului nostru.*

* *Toate cărțile, revistele și ziarel · primite la redacție, vor fi amintite la bibliografie, așteptând din partea tuturor, același tratament cinstit și literar.*

* *In limita spațiului disponibil, vom recenza cărțile, revistele și ziarele primite la redacție.*

---

* *In aranjarea materialului din corpul revistei, ne conducem numai de necesitățile technicei tipografice, fără nici-o altă considerație.*

---

* *Domnii cari nu sunt abonați și reține* ***primul*** *număr trimis de noi, se consideră abonați pe întreg anul.*

* *Le-am fi foarte recunoscători tuturor celor care ne-ar indica printr'o carte poștală, adresele exacte ale rudelor și prietenilor de origină săceleană.*

* *Rugăm pe toți publiciștii săceleni, să ne trimită câte un exemplar din revistele, ziarele și gazetele în cari au publicat ceva, pentru a ne ușura astfel, redactarea rubricei „Ecouri din..."*

REDACȚIA și ADMINISTRAȚIA
SATULUNG - SĂCELE (jud. Brașov)
Șoseaua Regele Ferdinand No. 670.

Anul II. Nr. 3. Martie 1935.

Plaiuri Săcelene

revistă de atitudini şi probleme săcelene.

Redactor:
VICTOR TUDORAN.

apare lunar * Cont la CEC Nr. 25187.

Iarăşi despre educaţia tineretului săcelean.

Am mai scris aici, nu de mult, un articolaş despre îndrumarea de către părinţi a tineretului satelor noastre. Mi-s'a spus că a fost citit cu interes şi comentat în tot felul. Acest fapt m'a mulţumit; când spui un adevăr, nu interesează dacă cei cari te aud sau te citesc te aprobă sau nu. Adevărul — mai curând sau mai târziu — sfârşeşte prin a pune toată lumea de acord şi acest fapt este important.

Vacanţa Crăciunului, totdeauna o petrec la părinţii mei, în satul meu. Şi acolo, totdeauna văd şi aud multe lucruri interesante, bune sau rele. Vin mulţi să-mi povestească necazurile lor, cerând un sprijin, o îndrumare. Aceste vizite îmi produc totdeauna plăcere; în mulţime viaţa clocoteşte intens cu toate pasiunile, cu toate bucuriile şi mai ales amărăciunile. Sufletul complex şi contradictoriu al celor mulţi nu poate fi cunoscut din cărţi, ci numai prin contactul direct.

Intr'o zi, vine la mine un om bătrân şi-mi spune: „domnule Victor, ce să mă fac, mi-a fugit băiatul şi când a trântit uşa casii m'a înjurat". Ochii bătrânului au fost năpădiţi de lacrimi.

Dar cum de a ajuns aci? — îl întreb eu pe bătrân. El mă lămureşte: „eu îl ţineam de scurt pe băiat pentrucă nu prea învaţa bine la şcoală. Vreau să fie ceva de capul lui, să nu mai necăjească atât cât mine. El cetea, dar nu din cărţile şcolii, ci din tot felul de măzgăliturі spurcate, de părea că îi e mintea tot turburată. Eri, după ce am mântuit oarecari treburi prin curte, am intrat în casă. Băiatul citea o carte tot din cele rele. L-am îndemnat să citească o carte de şcoală, i-am smuls cărţulia din mână şi i-am dat o palmă. S'a uitat urît la mine, s'a ridicat înfuriat, m'a înjurat murdar şi a fugit fără palton şi căciulă, prin frig. Nu ştiu azinoapte pe unde o fi durmit".

Pe chipul bătrânului încremenise o dilemă: să-şi piardă copilul în care-şi pusese atâtea nădejdi; să-l primească, după ce cu priviri haine îl înjurase, trântindu-i uşa 'n faţă?

Cu vocea plângătoare, după puţină zăbavă, bătrânul îmi spuse, parcă uşurat: „dac'oi da de urma băiatului am să-l fac să vie la d-ta, să-l judeci d ta, să-i spui d-ta, d-le Victor, ce crezi că e bine că de mine şi de nevastă nu mai ascultă". Bătrânul mi-a mulţumit şi a plecat.

Aşa mi-a povestit un bătrân de aproape 60 de ani şi aşa s'a purtat un copil din cursul inferior de liceu, în frumoasele sărbători ale Crăciunului, sărbătoare a copiilor.

De ce se petrec asemenea drame — cuvântul nu este deloc exagerat — în familiile satelor noastre, în cari buna creştere, buna cuviinţă, bunele deprinderi se credea a fi format o tradiţie pe care nimeni şi nimic nu ar fi putut-o schimba?

Fără 'ndoială, sunt şi copii răi din fire, pe cari nici părinţii şi nici şcoala nu-i poate schimba: de

aceştia, însă sunt foarte puţini. Cea mai mare parte pornesc în viaţă pe căi greşite din cauza lipsei de interes a părinţilor, vinovatei lor neglijenţe, din cauza deprinderilor şi vorbelor urîte pe cari le văd şi le aud în casa părinţilor lor.

Intâmplarea descrisă mai sus este din acelea la originea cărora găsim o vină omenească, vina părinţilor cari nu-şi supraveghează şi nu-şi îndrumează bine copiii. Pentrucă, iată ce am aflat, la câteve zile dupăce bătrânul tată venise să mi-se spovedească, numai pe jumătate.

Cât a fost vara de lungă, elevul nostru mai niciodată nu a venit seara acasă înainte de 11—12 noaptea. Dacă găsea poarta închisă sărea peste poartă şi a doua zi mamă-sa îl întreba, grijulie, ce a văzut pe unde a fost şi dacă a putut sări uşor gardul. Iar când, totuşi, vinea vremea de îl mai şi ocăra, apoi din gura mamei nu ieşeau decât vorbe murdare cu cari, astfel, odrasla se deprinsese chiar de acasă. Şi dacă, la răstimpuri, intervenea şi tatăl cu vre-o dojană mai aspră, apoi soţia lui se aşeza cu gura pe el, „că doar aşa fac băeţii", „minte de copil", „doar ai altora nu sunt mai breji" şi că „mai încolo o să-i vie lui mintea la cap." Şi tatăl, dupăce mai bodogănea ceva, ca să scape de gura rea a femeii, se ducea după treburile lui, oftând.

Mai de mult, prin cârciumile satelor noastre nu se abăteau decât oameni în vârstă şi şi aceştia destul de rar. La Săcele niciodată nu a bântuit alcoolismul; chiar cârciumarii români îşi aveau clientela, în mare majoritate, ungurească. N'am nici o vorbă rea de spus despre aceşti negustori, cari ostenesc mult pentru un câştig nu prea mare; şi marfa lor, consumată cu socoteală, nu numai că nu strică dar este chiar folositoare sănătăţii.

Astăzi, prin cârciumi, stă — pâlcuri, pâlcuri — tineretul nostru, cu mai multă sau mai puţină carte. Joacă cărţi, chibiţesc, beau cât pot răsbi şi — deseori — se 'napoiază acasă, în tot felul, odată cu zorile.

Cel ce scrie aceste rânduri nu este nici cârcotaş, nici nu are vreo predilecţie de a fi moralist cu orice preţ. Imi place tineretul sglobiu, vioi la vorbă, la fapte şi la gesturi, chiar petrecerile îmi plac pentrucă spre toate mă îndeamnă vârsta şi temperamentul. Aci am vrut numai să arăt hotarul dincolo de care nu mai întâlnim tinereţea cu inerentele ei manifestări, ci degradarea cu inerentele ei urmări.

Indrumaţi — părinţi — supraveghiaţi, viaţa copiilor voştri. Asprimea de acum vă va fi răsplătită mai târziu cu vorbe şi fapte frumoase de recunoştinţă din partea copiilor voştri. Satele noastre ne-au dat destule asemenea exemple pe cari să nu le nesocotiţi.

Victor Jinga.

Memento.

Smulge-mi lumina să nu vezi aprinse
Făcliile 'n scoicile grele,
In neguri să cadă petalele stinse
Subt zâmbet pe buzele mele.

Nu frânge icoane pe veci închinate
Fiinţei străină de mine,
Ci crească avântul aripei sculptate
Spre alte tărâmuri, păgâne.

Tu, lasă să treacă în umbre de sclave
Prin sufletu-mi pasărea morţii,
Dar ochii ţi 'nchide când ielele albe
Răstoarnă clădirile sorţii.

Florica Ciura.

Problema „Casei Naţionale“

Printre cele mai arzătoare probleme ce preocupă intelectualitatea săceleană de câţiva ani încoace, este fără îndoială şi mult desbătuta problemă a „Casei Naţionale“ din Satulung. Această chestiune în cursul anilor — ni-se pare vre-o zece — a fost pusă de atâtea ori, încât lumea a început să nu se mai intereseze de ea, devenind un fel de basm sau mai bine zis povestea cu „*cocoşu-roşu*“. Deasemenea locul unde trebuia să se clădească această Casă Naţională a variat în decursul anilor, după cum se schimbau şi membrii sau conducătorii „Despărţământului „Astra“ Săcele, ajungând, când mai aproape, când mai departe de Biserica-Nouă, astfel transformându-se într'o adevărată „Casă Fantomă“ aflătoare în tot locul şi nicăieri.

Fiindu-ne teamă ca această „Casă Naţională“ să nu intre cumva în legendă, am hotărît să desbatem această problemă deosebit de importantă pentru viitorul Săcelelor, privind-o prin prisma celei mai sincere obiectivităţi. Chestiunea fondurilor destinate clădirii acestei case, o vom trata într'unul din numerile viitoare ale revistei.

In rândurile de mai jos vom cerceta obiectiv, unde s'ar putea clădi această „Casă Naţională“, pentru aş îndeplini în adevăratul înţeles al cuvântului, nobila ei menire.

*

In decursul anilor din urmă — după cum am scris mai sus — s'a ventilat ideea construirii acestei „case“, în mai multe locuri, între care — cele mai principale şi asupra cărora s'a stăruit mai mult — sunt:

1. în Cernatu, în apropiere de piaţă
2. în Satulung, în apropiere de Biserica-Veche
3. lângă Primăria din Satulung, şi
4. vis-a-vis de Şcoala de Industrie Casnică, din Satulung.

Dar să vedem întru cât corespund aceste locuri scopului propus.

Situaţia geografică excepţională a celor patru sate săcelene — înţeleg Baciu, Turcheş, Cernatu şi Satulung, cari fiind aşezate unul lângă altul formează un sat lung de peste 8 km. — nu permite clădirea unei „*case naţionale*“ în Cernatu, deoarece fiind la o distanţă prea mare de centrul populaţiei româneşti din Satulung, pe deoparte, iar Turcheş şi Baciu, pe dealtăparte, nu şi-ar îndeplini cu folos misiunea, ajungând în curând a fi privită ca un obiect de muzeu.

Deci locul dela punctul 1 cade singur.

Rămân acum cele arătate la punctele: 2, 3 şi 4, asupra cărora am putea să discutăm mai mult.

Locurile indicate la punctele 2, 3 şi 4, adică lângă Biserica-Veche, lângă primărie sau vis-a-vis de Şcoala de Industrie Casnică, nu pot fi acceptate pentru singurul şi puternicul motiv, că *nu corespund.*

Cum vi s'ar părea o Casă Naţională clădită undeva în apropiere de Biserica-Veche, fără o faţadă la şosea, fără un pic de plantaţie în jur şi fără măcar a fi în mijlocul satului. Ar fi o a doua *casă de cetire*, cu un rol la fel de redus ca al actualei case de cetire. Câţi intelectuali dela Biserica-Nouă ar cerceta această Casă Naţională? Exact atâţia cât cercetează actualmente casa de citire biserica-veche, adică niciunul. Atunci rolul ei ar fi egal cu zero.

Dacă această Casă Națională s'ar clădi lângă Primărie sau vis-a-vis de școala de industrie casnică, eficacitatea ei ar fi și mai redusă. Astfel, înghesuită între locuințe ungurești, fără un loc de plimbare în jur, fără o fațadă demnă de o casă națională, cuprinsă într'un lung șir de case curat ungurești — aproximativ vre-o 2 km. în sus și în jos — ar indica printre altele și o complectă lipsă de simț săcelean și românesc, din partea membrilor din comitet.

In urma celor tratate mai sus, veți zice — și pe bună dreptate — *atunci unde să se clădească viitoarea Casă Națională?*

Răspundem răspicat: *Pe locul destinat, în Grădina Domnească, pentru parc.*

Inchipuiți-vă, ce măreț ar fi, un parc bine îngrijit, împrejmuit cu un gard din brad pitic, în mijloc cu impozanta clădire a Casei Naționale, iar de jur împrejur rondouri de flori și bănci de odihnă. Această priveliște complectată cu o alee bine îngrijită, care ar trece pe lângă terenul de sport și ar face legătura cu șoseaua în fața Casei de Cetire, ar fi cu adevărat ceva demn de fala, renumele și bunăstarea de odinioară a bătrânelor Săcele. Mai având și destul loc în jurul ei, se pot împroprietări familii de români, formându-se astfel cu timpul un centru curat românesc.

Afară de cele arătate mai sus, are marele avantaj de a se afla, în imediata apropiere a bisericii S-ftei Adormiri (adică Biserica-Nouă), care din cauza minunatei picturi, — executată de regretatul pictor brașovean Mișu Pop, — a fost trecută printre monumentele istorice ale Țării; precum și în vecinătatea terenului de sport „Isvorul", unde tinerimea Săcelelor face educație fizică.

Este lucru știut că cei trei factori cu greutate cari fac fala unui popor sunt: *credința, educația intelectuală și educația fizică.*

Nici nu se putea o împrejurare mai fericită de cât problema pusă astăzi de noi, care grupând cele trei elemente principale, înțelegem *credința*, *cultura* și *sportul*, n'ar mai rămâne decât o activitate unită și armonioasă din toate trei părțile, pentru a ridica Satulungul.

Iată de ce este de dorit a se trece peste interesele mărunte de vederi personale sau politice, cel puțin acum când este vorba de o instituție culturală de utilitate publică, ce va dăinui prin vremuri și după care ne vor judeca generațiile viitoare, pentrucă orice s'ar spune, noi nu vom putea trăi..... cât Casa Națională.

Având în vedere interesele superioare ale săcelenilor, suntem convinși că și Excelența-Sa, Dl *Ministru Alexandru Lapedatu*, va fi de acord cu noi, intrând astfel definitiv și merituos în istoria culturală a Săcelelor, și sprijinind ideea *„ca viața românească săceleană să se refacă"*.

Victor Tudoran.

□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□

Societățile „Astra" și „Isvorul" din Săcele, după o activitate apreciabilă au fuzionat. - ziarele -

De când cu marea „fuziune",
Lumea spune neîncetat:
„Astra" nu mai strălucește,
Iar „Isvorul"... a secat!

S. O. S.

Ioan R. Butu.

In ziua de 18 Febr. a. c. s'a stins din viaţă fruntaşul săcelean, *Ioan R. Butu*, unul din pleiada mocanilor, cari prin destoinicia specifică neamului nostru de păstori, a ştiut să-şi câştige simpatia şi stima celor ce l-au cunoscut.

Născut în Satulungul-Săcelelor — acum 72 ani — *I. R. Butu*, a însemnat o forţă de organizare românească pe aceste plaiuri.

Săcelele, pierd încă unul din puţinii care le-a iubit cu adevărat.

Reproducem mai jos, discursul d-lui Dr. Gheorghe Median, rostit în biserică.

Onorată asistenţă,

„In numele organizaţiei Part. Naţ. Liberal din judeţul Braşov, vin să aduc un ultim salut distinsului său membru Ioan R. Butu, care odată cu plecarea lui din viaţa pământească, ieşe şi din rândurile acestui partid, lăsând în sufletele tuturor membrilor săi adânci regrete, isvorîte din conştiinţa clară că cel pe care moartea necruţătoare i l-a răpit, a fost unul dintre acei valoroşi membrii ai săi, cari au contribuit în cea mai mare măsură la întemeierea şi întărirea organizaţiei în acest judeţ.

Muncitor, cu suflet cinstit şi minte sănătoasă, Ion R. Butu pe lângă năzuinţa sa de a-şi crea o situaţie materială bună care să asigure viitorul familiei sale, nu a rămas însă indiferent nici faţă de viaţa publică, şi cu convingerea fermă că îşi serveşte ţara şi neamul, încă din tinereţe pe când se afla în jud. Ialomiţa se înrolează în partidul liberal de acolo unde a rămas membru devotat şi statornic luptând desinteresat până în anul 1919, când împlinindu-se visul cel mare al tuturor Românilor, — Unirea — cu entuziasmul său nemărginit, părăseşte Ialomiţa, centrul afacerilor sale, pentru a se stabili definitiv la Săcele, în Săcelele lui dragi, pe care nu le-a uitat niciodată şi unde a visat întotdeauna să-şi trăiască liniştit ultima parte a vieţii.

Nu cu puţină admiraţie judecăm astăzi dragostea lui faţă de locul natal, aducându-ne aminte de timpurile dinaintea războiului, când românii Săceleni, cari se ocupau cu comerţul şi agricultura în vechiul Regat, îşi lichidau avuturile de aici, vânzându-şi casele spre a părăsi satul pentru totdeauna; Ion R. Butu însă, nu numai că nu i-a urmat, deşi interesele lui l-ar fi justificat cu prisosinţă, dar cu sacrificii materiale însemnate şi-a clădit o nouă casă mai confortabilă şi impunătoare, făcând faină Săcelenilor în acele timpuri, încurajându-i totodată ca un vestitor al timpurilor apropiate de libertate pentru Ardeal.

Stabilit din nou după războiu la Satulung, prima lui grije a fost de a interveni ca în cele 4 sate din Săcele să se înscăuneze în administraţia locală români cu demnitate, iar când conducerea centrală a partidului liberal a dat semnalul de a se creia organizaţii şi în judeţele din Ardeal, Ion R. Butu a fost dintre primii, cari n'au pregetat să-şi facă datoria. El nu a urmărit prin politică decât servirea intereselor generale, refuzând orice demnitate care să-i aducă recompense materiale, totuşi munca lui şi pe terenul politic ca şi pe cel economic i-a adus multe satisfacţii morale, văzându-se înconjurat în calitate de şef al organizaţiei din Satulung de tot ce are mai de seamă această comună, şi când în calitate de preşedinte al Congresului organizaţiei partidului liberal din acest judeţ în anul 1924, Ioan R.

Butu cu figura lui impunătoare a putut prezenta marelui bărbat de stat Ionel Brătianu pe atunci şef al Partidului Liberal care a participat la Congres, o organizaţie tare care a fost dată de model şi celorlalte organizaţiuni din Ardeal.

Organizaţia Partidului Liberal din jud. Braşov şi organizaţiile din Săcele, rămân fostului său fruntaş veşnic recunoscătoare pentru serviciile ce i le-a adus şi adresându-se îndureratei familii o roagă să primească cele mai sincere condoleanţe şi cu durere luându-şi rămas bun dela cel care se duce pe calea veşniciei pentru totdeauna îi spune să odihnească în pace şi să-i fie ţărâna uşoară".

Din numeroasa asistenţă am remarcat prezenţa d-lor: *Ionel Strat*, pref. jud.; *C. Dumitrescu-Pârvu*, prim. municip.; *Gică Popa*, inspector şcolar; *Ionel Ciurea* chest. poliţiei; Fam. *Ştefan Butu*, *Dr. Lampanaride*, *Dr. Dedulescu*, *Comşa*, *Jinga*, *Dr. Ciurea*, *N. G. V. Gologan*, sec. cam. com. Braşov; *I. Aldea*, prim. com.; *Iancu Nan*, farmacist; *d-ra Lizica Vineş*, şefă farm.; *Vasile Ivan*, dir. înv.; *Vasile Fărcaş*, dir. înv.; *Ing. Teodosiu*; *d-na Florica Ciută*, dir. şc. prof.; judecător *Râmniceanu*; Fam. *Fulga Nic. Sperchez*, înv.; *Dr. Nistor*, Braşov, precum şi un numeros public

Slujba religioasă a fost oficiată de preoţii: *Petru Leucă şi Silvestru Garcea.*

Pe mormântul proaspăt depunem o lacrimă de caldă amintire.

„Plaiuri Săcelene".

Schimnicie.

Dacă te porneşti la schit
Ca domniţele medievale
Mânile şi ochii şi coapsele tale
Cine va plânge că nu le-a iubit?

In urma ta vor rămâne
Fecioare să te hulească şi vor
Interpeta schimnicia după păcatele lor
Pe când tu vei roade în coaja de pâne

Şi ferită vei fi de ispite
Şi frumoasă vei fi ca 'nainte
Şi sânul va creşte fierbinte
Sub nopţile verii-aromite,

Dar logodna ta întru Domnul
Nu va şti la miez ce-i păcatul.
Toamna-i culege mere; vara îngriji-vei stratul
Şi îngeri la creştet supraveghia-vor somnul.

E. Ar. Zaharia.

Peisaj de iarnă.

Albul, tăinuit în cenuşiul norilor,
A îmbrăţişat tăcerea pădurilor,
S'a unit cu şoaptele isvoarelor,
Şi-a sărutat coarnele căprioarelor.

Pe patinele reci ale crivăţului,
Pătrunde strigătul trist al ciorilor,
A 'nghetat tun scocul morilor,
Şi trozneşte sec scândura podeţului.

Clopoţeii săniilor sparg tăcerea,
Gerul e tăios ca latul coaselor
Clipesc tăcut luminile caselor,
Şi fulgii sglobii îşi contenesc căderea.

Victor Tudoran.

Conferințe.

D-l Dr. Victor Jinga, *profesor la Academia Comercială din Cluj,* a ținut în ziua de 17 Martie 1935 în cadrul **„ciclului săcelean“,** organizat de revista noastră, o reușită conferință despre: *„Îndrumarea tineretului săcelean“.*

Conferențiarul, distins fiu al Săcelelor mocănești, începe printr'o incursiune istorică, situată în epoca dinaintea marelui război — sfârșitul veacului al 19-lea și începutul celui de al 20-lea — când tineretul era animat de idei extremiste de stânga, integral radicale sau numai intervenționiste, pentru a trece apoi la epoca ce urmează acestui mare răsturnător de valori și caractere care a fost războiul trecut.

O perioadă de intensivă prefacere materială și sufletească, un aflux de tineret dornic de rapidă culturalizare, fără mari eforturi, un haos de idei.

Războiul a formulat noul principiu internațional al autodeterminării, pe baza căruia s'au înjghebat nouile state naționale, dar a presărat peste tot și un fond uman de echitate socială. Suferințele tuturora și ale învinșilor și ale învingătorilor n'au rămas fără ecou.

Tineretul a îmbrățișat cu entuziasm, ideile cele mai îndrăsnețe: naționalismul integral sau proporțional, comunismul, socialismul radical sau intervenționist.

Caracterele tineretului sunt sinceritatea și entuziasmul. Nici una, nici alta n'a lipsit generației post-belice, a lipsit însă ideea călăuzitoare, idealul, armonic concretizat în viața de stat național și nouile principii umane. In domeniul abstract pur este permisă orice demonstrație, orice premiză, în domeniul social concret neglijarea unor factori sociali sau economici poate aduce înfrângerea ideii sau trecerea ei în domeniul utopiei.

In ceeace privește tineretul săcelean, aceleași caractere; acelaș aflux la școli, aceeași desorientare și în plus o părăsire a locului natal, o fugă metodică și continuă spre alte orizonturi cu perspective mai bune sau mai rele și tocmai pentru aceea, îngrijorătoare pentru viața națională a acestor sate.

Și pentru a nu-și desminți caracterul de înflăcărat, veritabil și statornic cooperator, conferențiarul, într'un mod strălucit nu uită să amintească ce școală de idei practice și caractere veritabile este cooperația.

Ion Crisbășanu.

Cazul liniei ferate locale.

Luând cunoștință de intențiile societății „Căile Ferate Locale“ Brașov, și pentru a nu se lăsa interpretarea la dispoziția inginerilor societății, am înaintat primăriei comunale următoarea scrisoare:

Satulung, 23 Martie 1935.

Onor.

Primăria Comunei,

Satulung.

„Comitetul de redacție al revistei „Plaiuri Săcelene“ — revistă de atitudini și probleme săcelene — luând cunoștință de hotărârea Consiliului Comunal de a cere prelungirea liniei de tramvai Brașov—Satulung, dela ultima stație — adică gara actuală — până la biserica evang. ungurească Suseni, ține a-și expima prin prezenta mulțumirile și adânca admirație pentru conducătorii comunei, cari s'au identificat cu dorința locuitorilor.

Intâmplător aflându-ne la fața locului, în ziua de 22 Martie a. c. am constatat cu surprindere cum că inginerii societății anonime „Căile Ferate Locale" Brașov, au procedat la calcularea traseului prin fața terenului de sport și prin locul rezervat pentru parc, într'un mod care este lipsit de orice logică edilitară și de viitor săcelean, căutând a duce linia cât mai în mijlocul actualei Grădini Domnești, numai din punct de vedere al rentabilității traseului proectat.

Fiind convinși că onoratul Consiliu Comunal nu ar fi putut aproba așa traseu și controlând toate actele dela dosarul primăriei, am constatat că nu este vorba de traseul ce se proectează de ingineri, care conform schiței aflată la dosar, trece prin spatele terenului de futbal și parc.

Constatând deasemenea din actele dela dosar că traseul nu este bine precizat, lăsându-se interpretarea la discreția societății de tramvaie, vă rugăm să interveniți la forurile superioare de a dispune calcularea traseului conform schiței dela dosar.

Contând pe sentimentele Dvs. de buni săceleni și convinși de însemnătatea edilitară a acestui traseu — care nu poate fi acceptat, sub nici un motiv, prin mijlocul parcului comunal — și având în vedere faptul că se caută a se obține de către societatea respectivă autorizația Ministerului cât mai curând posibil, sperăm că veți căuta să interveniți la locurile în drept.

Primiți vă rugăm mulțumirile anticipate ale tinerilor grupați în jurul revistei".

L. S.

ss. *Victor Tudoran*

Suntem convinși că intervenția de mai sus, va da rezultatele dorite.

„Plaiuri Săcelene".

Rezultatul literar al unui banchet

La banchetul din 1 Februarie 1935, dat cu ocazia numirii d-lui Traian Butu, ca notar — banchet despre care am scris în numărul trecut — o parte din redacția revistei noastre fiind prezentă, a trimis sărbătoritului următoarea epigramă.

notarului ***Traian Butu,***
în onoarea căruia s'a dat banchetul.

Te-am sărbătorit ast'seară
Prin acest frumos banchet,
Dar vrem să știm la... primăvară
Cu ce ne-i „onora" 'n buget.

„Plaiuri Săcelene".

Replica ne-a venit din partea unui tânăr și intim prieten al sărbătoritului, care a citit următoarele versuri:

Răspuns la epigrama „Plaiurilor"

Nu te supăra notare,
Ce dai în buget rost n'are,
De-o fi „plaiul" bun ori prost,
Tot tu ești notaru nost.

Ghiță Șeitan.

Pentru a nu rămânea datori amicului și altora ce ne-au atacat, „plaiurile" a trimis epigrama următoare

Răspuns la „răspuns".

Zadarnic vreți ca să ne dați
Răspuns, la epigrama noastră,
Căci prea stimaților aflați,
Suntem sătui de marfă... proastă.

„Plaiuri Săcelene".

(continuare pag. 33).

„Ciclul săcelean“

Indemnaţi de dorinţa de a contribui la ridicarea culturală a Săcelelor şi convinşi de necesitatea desbaterii in mijlocul săcelenilor a unor probleme de o deosebită importanţă pentru viitorul acestor sate, revista noastră a hotărât ţinerea unei serii de conferinţe cu caracter local, întitulată *„Ciclul săcelean“*

Reproducem mai jos — pentru orientarea cititorilor — întregul program al acestei serii:

SALA GIMNAZIULUI DE BĂEŢI SATULUNG

„PLAIURI SACELENE“

— REVISTĂ DE ATITUDINI ŞI PROBLEME SĂCELENE —

SATULUNG — SĂCELE — JUD. BRAŞOV

organizează seria de conferinţe sub numirea de

„ciclul săcelean“

Va vorbi la:

17 Martie ora 4,30 p.m. — *Dl Dr. Victor Jinga,* profesor la Academia Comercială, Cluj,
„Indrumarea tineretului săcelean“

24 Martie ora 4,30 p.m. — *Dl Dr. Gheorghe Dragoş,* prof. asist. la Acad. Comercială din Cluj,
„Ne trebuie o nouă educaţie“

31 Martie ora 4,30 p.m. — *Dl Victor Tudoran,* redactorul revistei „Plaiuri Săcelene“
„Un poet săcelean Nicolae Nicoleanu“

7 Aprilie ora 4,30 p.m. — *Dl Ionel Tăraş,* prof. dir. Căminului de ucenici Braşov
„Actualităţi săcelene“

14 Aprilie ora 4,30 p.m. — *Dl Alexandru Stroe-Militaru,* redactor la revista „Plaiuri Săcelene“
„Contribuţia mocanilor săceleni la unitatea neamului românesc“

21 Aprilie ora 4,30 p.m. — *Dl Ştefan I. Iacob* directorul Gimnaziului de Băeţi Satulung
„Firea omenească în viaţa socială şi în cultura regională“

INTRAREA GRATUITĂ.

PROGRAM OBLIGATOR, particulari 6 lei, elevii 3 lei.

După fiecare conferinţă se va desfăşura un program compus din declamări, lectură, cântece şi piese de teatru în câte un act.

Suntem convinşi că şi săcelenii vor şti să aprecieze sforţările noastre şi ne vor onora cu participarea.

„plaiuri săcelene“.

Cronica spectacolelor

— Urmare —

Al doilea spectacol l'a format piesa *„Slujbaș la Stat"*. Intrebarea a fost: *Căror cauze se datorește faptul că a ieșit piesa bine?*

Dl Dumitru Peteu. Primul pe care îl atac cu interview-ul meu, este el. Pun întrebarea clar. Mă privește lung, ca și cum ar vrea să se convingă dacă n'am înebunit, și-mi zice: *„Mă pui la grea 'ncercare"*. (Dă din cap și se gândește) *„Totuși să-ți spui: interes, punctualitate, din timp pregătită și probe multe și bine regisate"*. Eu mai aștept încă. El mă fixează și văzând că nu râd, complectează zâmbind: *„Mă... eu nu-ți mai spui nimic"!*

Dl Pițu Eremia. *Piesa a fost pregătită din timp și foarte minuțios regizată, de însăși președintele societății Dl Ovidiu Popovici"*.

Dra Elis. Conduleț. In fine, am prins-o și pe „aviatoarea" (din rol înțeleg), care ne putând sbura, a fost nevoită să danseze pentru a se distra.

Un mic interview. Poftim. Pun întrebarea. Răspunde: *„Domnului Ovidiu Popovici, care a depus o muncă serioasă și băeților cari au fost conștiincioși"*.

Dl. Ion Bertianu. La întrebarea mea, răspunde foarte serios: *„Eu n'am jucat bine"!* Complectez, pentru a nu se crede că are dreptate, cum că în privința jocului, părerea noastră este contrară.

Dl Ioan Roșculeț. *„Asta de astăzi"? Hm! ce zic eu"? „Nu știu"!* apoi după puțin timp — *„Stai domnule că știu"! „Toate persoanle și-au dat interesul iar pregătirea a fost suficientă"*.

D-l Ioan Tocitu. *„S'a pregătit un timp mai îndelungat și actorii și-au știut rolurile"*.

D-l Florin Pană. *„Se datorește președintelui care este activ în toate direcțiile; repetiții suficiente și distribuirea rolurilor cu multă atenție la elemente tinere și dornice de activitate pe teren cultural."*

D-l Gică Roșculeț: Il atac cu întrebarea: Mirat se uită la mine și serios îmi spune: *„Primul lucru domnule e, că prin voință se face orice"*!... Se oprește încurcat. *„M'ai luat prea repede nene"* — aruncă o privire în sală și îl vede pe d-l O. Popovici. *A! pardon!"* apoi iute: *„.... cu atât mai mult cu cât în mijlocul nostru avem o persoană expeditivă și cu vederi largi!"*

D-l Nelu Munteanu. Sufleurul are cuvântul zic: Sufleurul zice: *„Distribuirea foarte bună, munca extrem de serioasă a d lui judecător Ovidiu Popovici și spiritu.. spiritu... spiritu... d-lui Pană... pă scenă!" atât!" „Subliniază te rog!"* (am subliniat!)

D-ra Elisabeta Teascu. E singura pe care nu-o cunosc personal din grupul celor care au jucat piesa. Dl Florin Pană mi-o prezintă. Ne recomandăm... o strângere de mână și câte-un zâmbet de... rigoare. E tânără, vioaie, simpatică și subțire. Pun întrebarea buclucașe. Mă privește șiret, clipește dintr'un ochiu și răspunde promt:

„Au fost toți deștepți și băeți de viață!„

Dl. Ovid Popovici. In fine — îmi zic — iată-l și pe Dl. Președinte și regizor. Este natural să avem și părerea sa. Prompt. *„Vă salut dom'le..." „A! salutăm... presa"* îmi tae vorba scurt D-sa *„Aș vrea un mic interview?"*, zic eu. *„Poftim dom'le îs gata"*. Pun întrebarea. Ne declară: *„Exclusiv muncii membrilor, concursului artistelor și faptului că toți au pus o*

deosebită dragoste pentru ca societatea „Săceleana" să se prezinte cât mai bine. Eu în special sunt mulțumit că publicul săcelean a înțeles să încurajeze toate organizațiile cari s'au dedicat propagandei culturale și sportive la Săcele.

Deasemenea sunt foarte mulțumit că simpaticu nostru reporter ne dă atâta atenție".

Și astfel am încheiat seria răspunsurilor la curioasa noastră întrebare.

Sperând că am distrat întru câtva cititorii noștri, așteptăm sugestiile viitoare ale celor cari cred că au un cuvânt de spus.

Victor Tudoran

---

continuare dea pag. 30).

Văzând că seria discursurilor nu se deschide, deși buna dispoziție era în toi, trei tineri săceleni au compus versurile de mai jos, celui care trebuia să facă pornirea

lui ***Ion Tăraș,***
care a început — c'am târziu — seria discursurilor.

Până tu să ți discurs
Toate sticlele s'au scurs.
Și la urmă faci recurs
Că n'am dat cererii curs!

X. X. X.

Credem a fi făcut un serviciu cititorilor cari n'au participat la banchet.

Asistent.

Ecouri din...

▪ *București.* In Nr. 1 din *„Buletinul Informativ"* al Minist de Agric și Domen. pe Ian. 1935. dl Insp. general Ion I. Ghelase, semnează un articol intitulat *„Comerțul de lână al României în cadrul Economiei Internaționale".*

▪ *D-l Const. I. Dihoiu,* semnează în „Curentul" din 15. II. 1935, un interesant articol intitulat: *„In zigzag prin Cetatea eternă.*

▪ *Chișinău.* Dl Gheorghe I. Ghelase semnează în ziarul *„Viața Basarabiei",* un articol întitulat *„Pregătirea unei ofensive a agriculturei".*

▪ *Mangalia.* Serviciul religios, cu ocazia comemorării lui *Horia, Cloșca și Crișan,* a fost făcut de părintele Căciulă parohul bisericii Sft. Gheorghe.

▪ Dl inspector școlar primar al regiunii Constanța *Alex. Stoian,* a inspectat orașul Mangalia.

▪ Dl *Nicolae Roșculeț* primarul orașului, a dat dispoziținni să se ajute săracii după posibilitățile bugetare.

NOTE.

In numărul 4 al revistei, ce va apare înaintea sărbătorilor de Paști, vom publica articolul: *„Ne a părăsit un erou: aviatorul Peneș Ioan"* semnat R. A. reprodus din interesanta revistă *România Aeriană* Anul IX Nr. 1-2. Ianuarie-Februarie 1935, București.

* In nrul viitor, vom publica un articol al dlui Ioan Ghelase, în legătură cu plagiatul arătat de redactorul nostru Al. Stroe-Militaru în No.12 din a. tr.

INFORMAȚIUNI

* In sala gimnaziului de băeți, Școala Profesională de Fete din localitate, a organizat o serbare culturală. Subt conducerea D-rei *prof. Viorica Roșca* corul școalei a cântat bucățile: Vraja, Morarul, Dorul meu, Negruța, etc. Eleva Buciuman Eufrosina a jucat monologul „Danciu împărat" după care a urmat dansuri naționale și exerciții de gimnastică.

* Din cauza epidemiei de gripă, au fost închise: școala profesională de fete și școala primară No. 3.

* Serbarea comemorativă a celor 3 Martiri: *Horia, Cloșca și Crișan* s'a făcut în Satulung în ziua de 28 Februarie prin oficierea serviciului religios de un sobor de preoți în frunte cu P. S. Zenovie Popovici, Silvestru Garcea, Daniil Purcăroiu și Victor Marin. Corul școalei primare Nr. 1 din Satulung, sub conducerea d-lui dir. Nicolae Pană a dat răspunsurile slujbei. Preotul Zenovie Popovici a vorbit în biserică iar dl prof. Nicolae Odor în sala festivă a Gimnaziului, despre revoluția celor trei martiri. Au mai dat concursul: școala profesională de fete, Gimnaziul de băeți, școala primară Nr. 4 și școala primară din Cernatu. Au participat toate autoritățile.

* O frumoasă manifestație culturală similară s'a ținut în Turcheș unde a vorbit dl dir. Ioan Oancea despre: „Munca, izvor de viață și combatere a viciilor" după care au urmat declamări și coruri sub conducerea d-lui înv. Al. Stavrică iar grădina de copii sub conducerea d-nei. Aneta Eremia și drei Papuc, au complectat programul.

S'a jucat și piesa „Povestea neamului" sub conducerea dlui înv. A. Nistor care a ținut ca încheere o însuflețită cuvântare, în legătură cu însemnătatea zilei.

* Șeful postului de jandarmi; din Turcheș, plutonierul Nicolae Preda, a arestat pe individul Tartler Ioan, originar din Brașov, care se îndeletnicea cu profesia de doctor, excrocând lumea

* In Turcheș s'a ținut adunarea generală a *„Casei de Cetire"* prezidată de preotul Daniel Purcăroiu președinte activ. Din raportul citit se constată, o activitate însemnată la secția culturală, mai puțin la secția sportivă, iar secția bibliotecă a dat un rezultat frumos sub conducerea d-relor: Florica Moldoveanu și Jeana Scarlat. Președintele secției culturale a fost dl căpitan Chirițescu. Venitul total a fost de peste 40.000 lei pe anul 1934.

* La adunarea generală a *„Casei de Citire"* din Turcheș ce s'a ținut Duminecă 3 Marte 1935 sub președenția d-lui prof. *Nicolae Odor*, după discuții serioase, s'a ales următorul comitet: Președinte preot Daniel Purcăroiu, vice-președinte căpt. Gh. Chirițescu, secretar I. Perșinariu, cassier Vasile Băzărea, preș. sec. art.-cult. Mitică Mircan, preș. sec. sport. Ionel Despan, cond. bibl. Eugenia Cornea, cond. cor. Al.

ABONAȚII NOȘTRI:*)

dela 25. I. 1935 până la 15. II. 1935.

	Abonat pe anul 1934	Abonat pe anul 1935
Ilie Tudoran funcționar București . . .		30
Ioan Alexandrescu comerciant Satulung .	40	
Daniel Purcăroiu preot Turcheș . . .	50	
Anișoara Tibără învățătoare Satulung	50	
Florea I. Popa agricultor Corbu-Constanța	100	
Ioan Petcu funcționar Ploești	100	
Ioan V. Popea inginer București . . .	200	
Zenovie Popovici preot Satulung . . .		200
Radu Roșculeț, avocat și deput. Constanța	300	
Frefectura Județului Brașov, ajutor . .		3000

*) Abonații sunt trecuți în fiecare categorie în ordinea în care au plătit abonamentul. Mulțumim tuturor celor cari ne-au achitat abonamentul, deoarece ne-au dovedit că acțiunea noastră este necesară, încurajându-ne pe drumul ce-am pornit.

Abonamentul pe anul 1934 este:

pentru particulari, anual . . . . . Lei 30
pt. preoți, prof., învățători și comercianți, anual „ 50
pt. instituții și abonamente de sprijin, anual „ 100

Abonamentul pe anul 1935 este:

pentru particulari . . . . . Lei 50 anual
pentru abonamente de sprijin dela . „ 100 anual
pentru instituții și autorități . . . „ 200 anual

Cont la CEC Nr. 25187.

Cititorii revistei noastre au de azi înainte înlesnirea de a plăti abonamentul prin oficiile postale, vărsând suma pentru contul *la CEC Nr. 25187*. Ne putând trimite tuturor celor cari primesc revista buletine recepise verzi pentru a fi complectate și depuse împreună cu suma la oficiile P.T.T., rugăm pe cei ce le primesc, a ne achita abonamentul pentru a putea comanda alte buletine și a oferi astfel, la câți mai mulți, posibilitatea de trimitere a sumelor. Cei ce doresc își pot procura buletine și dela orice oficiu P.T.T. Deasemenea comercianții și industriașii cari au conturi la cec, ne pot remite sumele prin *Clearing*.

Important pentru abonați.

Administrația revistei a legat peste 50 colecții pe anul I (1934) în pânză și hârtie colorată.

Toate persoanele cari ne vor trimite abonamente de sprijin dela 200 lei în sus, pentru anul 1935, vor primi drept premiu o colecție frumos legată.

Administrația.

(continuare din pag. 34).

Stavrică și Maria Nanu, cond. sec. joc. rom. Ion Moroianu, sec. muzeu. Stela Ungureanu, membrii: Oct. Cosma, Ioan Poenariu, Ioan Scarlat, Ioan Mircan, Vasile Popescu, iar censori: Niță Șeitan, I. Bobeș primar și Gh. Munteanu.

* „Reuniunea Femeilor Ortodoxe“ din Baciu cu concursul „*Astrei*“ Brașov secția teatru, sub conducerea d-lui Marin Iordache, a organizat un festival artistic urmat de dans în ziua de 17 Februarie în sala din Baciu. S'au jucat piesele „Pufușor și Mustăcioară“ de V. I. Popa și „Haplea“ de M. Iorda. Intreg beneficiu a fost destinat continuării operii de refacere a bisericii din Baciu.

* In prima jumătate a lunei Februarie termometrul a înregistrat —28° reținând câteva zile copiii dela școală.

Am primit la redacție

dela 1. II. 1935. până la 28. II. 1935.

Cărți:

„*Versuri*“, V. Popa Măceșeanu, Biblioteca „Pământ și suflet oltenesc“, Craiova 1935.

„*Mistriceanu*“ Baladă Poporană, Biblioteca „Pământ și suflet oltenesc“ Craiova 1935.

„*Versuri*“ Ion Mara, Biblioteca „Pământ și suflet oltenesc“ Craiova 1935.

„*Poeme Creștine*“, Pietro Mignosi și Gino Novelli traduse de Pimen Constantinescu. Caete trimestriale de poezie italiană. Sibiu 1933.

„*Publicațiile periodice românești ale Sibiului de azi*“, Prof. Pimen Constantinescu. Extrasele revistei Sibiul literar“. 1934.

„*Duminica Ortodoxiei*“ Prof. Vera Ștefănescu. Extrasele revistei „Sibiul literar“. 1934.

Reviste:

„*Arta și Omul*“. An. II. No. 18. Dir. Augustin Clonda București. „*Buletinul Informativ*“ al Ministerului Agriculturii și Domeniilor. An. VI No. 1. „*Colaborări*“ An. I No. 8—9 București. „*Creștinul Ortodox*“ An. II. No. 1—9. Râmnicu-Vâlcea. „*Cruciada Românismului*“. An. I. Nr. 8, 9, 10, 11. Dir. Mihail Stelescu, București. „*Curierul Seniorilor*“. An. II. No. 1 Ploești. „*Documente Răzășești*“. An. I No. 9 Bârlad. „*Era Nouă*“. An. II 10—12. Sft. Gheorghe. „*Frize*“. An. II. No. 1. Brașov. „*Gazeta Cărților*“. An. IV. No. 11—12 Ploești. „*Hotarul*“. An. II. No. 4. Arad. „*Inmuguriri*“. An. III. Nr. 8—12 Fălticeni. „*Izvorașul*“. An. XIV No. 2. Bistrița Mehedinți. „*Litere*“. An. III No. 17 București. „*Neamul Românesc*“. An. XXIII No. 4. București. „*Orientări*“. An. IV No 1 Moinești. „*Plaiuri Hunedorene*“. An. V. No. 46, 47. Petroșani. „*Poporul Românesc*“, An. IV. No. 3. Chiula-Ilfov. „*Prahova*“. An. II. 6—7. Ploești. „*Prometeu*“. An. I. No. 9—10. Dir. I. Al. Bran-Lemeny, Brașov. „*Sănătatea*“, An. XXXIV No. 12. București. „*Satul*“. An. V. No. 51. București. „*Societatea de Mâine*“. An. XII No. 1. București. Dir. Ion Clopoțel. „*Stâna*“ An. I No. 11. Poiana-Sibiului. „*Tinerimea Română*“. An. LIII No. 5. București. „*Viața Literară*“. An. IX. No. 167. București. „*Vraja Mării*“ An. II. No. 13—15. Constanța.

Ziare:

„*Acțiunea Buzăului*“, Buzău. „*Apărarea Națională*“, București. „*Ardealul*“, Brașov. „*Curierul*“, Constanța. „*Dobrogea Corporatistă*“, Constanța. „*Foaia Plugarului*“, Constanța. „*Gazeta Noastră*“, Turnu-Măgurele. „*Gazeta Transilvaniei*“, Brașov. „*Glas Românesc*“, Odorheiu. „*Gorjanul*“, Tg.-Jiu. „*Ideea Națională*“ Buzău. „*Mișcarea Bănatului*“, Timișoara. „*Neamul Nostru*“, Sft. Gheorghe. „*Observatorul*“, Dorohoi. „*Ogorul*“. București. „*Pământul*“ Călărași. „*Porunca Vremii*“, București. „*Presa*“, Pitești „*România Nouă*“, Dir. Zaharia Boilă, Cluj. „*Săptămâna*“, Buzău. „*Scânteia*“, Turnu Măgurele. „*Timpul*“, Cernăuți. „*Tinerimea Patriotică*“, București. „*Viața Basarabiei*“, Chișinău.

„*La Vie Politique et Litteraire*“ București.

Streine:

„*Wegetarische Presse*“, Dresda (Germania).
„*Era Nouă*“, Joungstown, Ohio (Statele Unite).
„*Viața Nouă*“, Detroit Michigan (Statele Unite).